

Møte torsdag den 11. januar 2007 kl. 11.47President: **Berit Brørby****Dagsorden** (nr. 16)

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (avgift til tiltak mot pengespillproblemer) (Innst. O. nr. 37 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 7 (2006-2007))
2. Innstilling fra utenrikskomiteen om lov om endringer i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard (Innst. O. nr. 36 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 3 (2006-2007))
3. Referat

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Odelstingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Gunn Olsen. – Andre forslag foreligger ikke, og Gunn Olsen anses enstemmig valgt som settepresident for Odelstingets møte i dag.

Statsråd Trond Giske overbrakte 4 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Sak nr. 1

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (avgift til tiltak mot pengespillproblemer) (Innst. O. nr. 37 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 7 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 5 minutter til hvert parti og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt adgang til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Olemic Thommessen (H) [11:49:58] (ordfører for saken): Denne saken dreier seg om å gi departementet hjemmel til å ilegge avgift for spilleautomater. Dette er en avgift som skal brukes til forebyggende tiltak mot pengespillproblemer.

Det hersker bred politisk enighet i komiteen om at det vil være riktig å ilegge en slik avgift, og det er også bred enighet om avgiftens formål. Det er således en samstemt komite som går inn for å vedta det fremlagte forslag.

Vi har jo i forskjellige sammenhenger, med mange innfallsvinkler, fått god dokumentasjon for at det er viktig å drive forebyggende arbeid. Vi mener det er positivt at vi nå kommer videre i det arbeidet, og at det fremlagte forslaget er godt. Det hører med i dette bildet at organisasjonene på spillområdet også er positive til en slik ordning.

Gunn Olsen hadde her overtatt presidentplassen.

Knut Gravråk (A) [11:51:27]: Det er ingen tvil om at automatvirksomhet har ført med seg et stort problem i form av spilleavhengighet. Skjebnene er mange, slik vi alle sammen både har sett i media og fått høre gjennom høringsinstansene i forbindelse med denne saken. Derfor har det i all hovedsak vært stor enighet her på Stortinget om at det må tas noen grep.

Mange tiltak er allerede blitt tatt i bruk for å få bukt med dette problemet, f.eks. seddelforbud, støttelinjer og mange andre ting. Mange av disse tiltakene har til dels vært effektive, men dessverre er det slik at dette ikke holder. Ifølge statistikken er det stadig flere som står i fare for å bli spilleavhengige.

For å begrense den negative effekten av automatspill ble det i 2003 vedtatt en automatreform under regjeringen Bondevik II som gikk ut på å legge automatvirksomhet under et statlig monopol. Dette førte som kjent til at automatbransjen saksøkte staten fordi de mente at denne reguleringen kom i konflikt med EØS-avtalen. I Borgarting lagmannsretts dom den 26. august 2005 fikk staten medhold i at automatreformen ikke var i strid med Norges forpliktelser overfor EØS. Men i november 2005 sa EFTAs overvåkingsorgan, ESA, at de ville ta ut et traktatbruddssøksmål mot Norge, fordi overvåkingsorganet mener automatreformen er i strid med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. Departementet forventer at en avgjørelse fra EFTA-domstolen vil komme i løpet av et halvt års tid.

Men før dette skjer, kan ikke staten iverksette de tiltakene som Stortinget vedtok i 2003, og derfor er det fremdeles behov for å styrke tiltak rettet mot spilleavhengighet forbundet med de gevinstantomater som finnes på det norske markedet i dag. Der kommer avgiften på denne type automater inn i bildet. For denne avgiften vil gi oss muligheten til i enda større grad enn i dag å støtte forskning, informasjon, forebygging og behandling i forhold til spilleavhengighet, og det er noe som hele komiteen stiller seg bak.

Komiteens flertall er i tillegg fornøyd med at Regjeringen, uavhengig av EFTAs dom, legger opp til at opphevelsen av lotteriloven § 10 settes i kraft fra 1. juli i år, noe som vil føre til at dagens automater fjernes. Det er vel ingen tvil om at det i tilfelle vil sette en effektiv stopper for nye spilleavhengige, samtidig som det vil gjøre det langt enklere for avhengige å slutte.

Karin S. Woldseth (FrP) [11:54:36]: Fremskrittspartiet støtter dette forslaget om en engangsvgift på automater, som et virkemiddel for å få redusert spilleavhengigheten i Norge. Vi, i likhet med alle andre partier, ønsker selvsagt ikke at spilleavhengigheten skal øke i omfang, og med det allerede gjennomførte seddelforbud som ett tiltak og nå en avgift på hver enkelt automat som et annet kan vi allerede se en nedgang i omsetningen på automatene. Dette er bra. Disse virkemidlene ble foreslått av oss allerede i juni 2003. Den gang var det ingen som var

villig til å lytte. Så derfor er Fremskrittspartiet glad for at dette forslaget nå kommer fra Regjeringen.

Det er allikevel viktig å presisere at vi forutsetter at man ikke med dette vedtaket på en eller annen måte innfører forbud mot automater langt tidligere enn bebudet. Når det står i proposisjonen fra Regjeringen at eksisterende automater må fjernes 1. juli 2007, kan det faktisk oppfattes som om andre automater kan få plass straks etterpå, uavhengig av om man har fått noen dom i EFTA-domstolen eller ikke. Bekymringen vår går i første rekke på alle de frivillige lag og organisasjoner som trolig vil miste inntektene sine fra 1. juli 2007, når man faktisk setter automatforbudet i kraft. Skulle flertallet etter dette vedtaket innføre forbud tidligere enn bebudet, vil det kunne få katastrofale følger for Frivillighets-Norge. Så vi får håpe at det ikke er tilfellet.

Fremskrittspartiet hadde fremdeles sett at man slett ikke innførte noe som helst forbud fra 1. juli 2007. Vi mener at flertallet iallfall bør vente til EFTA-domstolen har sagt sitt, men det er det vel bare Fremskrittspartiet som ønsker. Konsekvensene av å innføre forbud mot automater fra 1. juli er at man i realiteten ikke gjør annet enn å rydde grunnen for Norsk Tipping i neste runde. Det blir unektelig litt spesielt når jeg hører representanten Gravråk snakke om å skulle avhjelpe de spilleavhengige og få bukt med og stoppe spilleavhengigheten umiddelbart ved å innføre et forbud, samtidig som man altså synes det er helt akseptabelt at Norsk Tipping får lov til å sette opp sine automater. Det reduserer neppe spilleavhengigheten.

Jeg skal ikke blåse liv i en debatt som vi for lengst har lagt bak oss, det tjener ingen. Det som er viktig nå, er å få bukt med spilleavhengigheten, og det kunne være fristende å spørre statsråden om han har tenkt å sette i verk tiltak for dem som har et spilleproblem, men som fra 1. juli ikke lenger kan spille. Gjøres det ikke noe for de spilleavhengige, kan vi lett få svenske tilstander, med bl.a. ulovlige spilltilbud. Det burde for lengst ha blitt opprettet en gruppe som stod klar til å ta imot disse menneskene. Vi vet at heroinister blir relativt syke hvis de ikke får tilgang på heroin, og de samme mekanismene vil jeg tro setter inn når spilleavhengige ikke lenger får tilgang til automater. Avhengigheten stopper neppe fordi om automatene forsvinner.

Jeg håper at statsråden har en plan for dette, og ikke bare lar de menneskene som enten er spilleavhengige eller er i risikogruppen, seile sin egen sjø. For det er greit å forebygge, og det er greit å behandle dem som allerede har erkjent at de har et problem. Langt verre er det når en stor gruppe ikke lenger får tilfredsstilt sitt behov – eller får sin opium.

Men som sagt: Fremskrittspartiet støtter selvsagt forslaget. Og så avventer vi videre hele dette saksfeltet inntil dom er avsagt i EFTA-domstolen.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [11:58:52]: Kristeleg Folkeparti sin medlem i familie- og kulturkomiteen sit i Lagtinget, og derfor vil eg på vegner av Kristeleg Folkeparti seia at me støttar Ot.prp. nr. 7.

Det er mange menneskelege tragediar som følgje av at ein er speleavhengig, og konsekvensane er store. Så innføringa av ei sektoravgift vil styrkja arbeidet i forhold til spelavhengige.

Me har tidlegare i denne salen debattert automatsaka, m.a. gjennom Dokument nr. 8:91 for 2005-2006, som ein del Kristeleg Folkeparti-representantar sette fram. Eg viser til debatten den gongen og til vårt forslag då. I tillegg vil eg presisera at departementet no parallelt med at arbeidet med avvikling av gevinstautomatane held fram, må arbeida med å finna alternative finansieringskjelder for frivillig sektor. På frivillig sektor gjer dei ein kjempejobb. Dei må ha gode rammevilkår – ja, eg vil våga den påstanden at me som samfunn ikkje greier oss utan frivillig sektor.

Elles til slutt: Me synest det er eit paradoks at Regjeringa ikkje har innført dei same restriksjonane på bingoautomatane som på andre speleautomatar. Av medieoppslag går det no fram at det er ein kraftig vekst i omsetninga på bingoautomatane, som ikkje har setelforbod. Dette burde statsråden for lengst ha gjort noko med.

Statsråd Trond Giske [12:00:44]: Jeg er glad for at en samlet komite støtter Regjeringens forslag om å innføre en automatavgift som skal finansiere tiltak mot pengespillproblemer. Økt kunnskap om hva som utløser pengespillproblemer, er viktig, likeså virkemidler og behandlingsformer som kan redusere og eliminere problemene som har oppstått.

Den nye avgiften vil bety at midlene vi til nå har ørmerket til tiltak mot pengespillproblemer, blir doblet i 2007, fra 12 mill. kr til i underkant av 24 mill. kr. Tidligere har det kun blitt avsatt midler fra Norsk Tippings overskudd til denne typen tiltak.

Videre er det et viktig signal at den delen av pengespillmarkedet som har utløst flest tilfeller av pengespillproblemer, nemlig dagens gevinstautomater, nå også må bidra til å løse problemene gjennom avgifter.

Det kan kanskje virke pussig å innføre en avgift på en virksomhet som blir foreløpig avvirket om et halvt år. Men de fleste i denne salen vet at spilleproblemer knyttet til gevinstautomater og andre typer pengespill har eksistert i flere år, og at det nå er viktig at vi får flere midler til å forebygge og behandle slike problemer. Og det er riktig som det ble sagt fra talerstolen her, at de problemene man har, den avhengigheten man har, forsvinner ikke selv om automatene forsvinner – den kan komme til å bli kanalisert inn i andre spill, f.eks. på nettet.

Jeg er også glad for at komiteens flertall slutter seg til å oppheve private aktørers adgang til å ha oppstilt gevinstautomater fra 1. juli i år. De eksisterende automatene vil derfor bli fjernet fra denne datoen, uavhengig av om vi kan gjennomføre automatereformen eller ei. Jeg hadde håpet på en avklaring fra EFTA-domstolen om automatereformen før denne debatten, men domstolen har ennå ikke kommet med sin konklusjon, så vi får bare smøre oss med tålmodighet til den dagen kommer.

Etter mitt syn er det viktigste nå å ta hensyn til alle de personene som har problemer på grunn av dagens gevinst-

automater, og få ryddet opp i automatbransjen slik at disse får hjelp med sitt problem.

Jeg vet at det er stilt spørsmål ved om den vedtatte opphevelsen av lotteriloven § 10 kan iverksettes så lenge det foreligger en midlertidig forføyning fra Borgarting lagmannsrett som pålegger oss å utsette iverksettingen av automatereformen. Jeg skal ikke gå inn på de juridiske spissfindighetene, men det har aldri vært bestridt at myndighetene kan la være å gi tillatelse til pengespill generelt – det er jo slik i Norge at man må ha en faktisk tillatelse for å drive pengespill. Den midlertidige forføyningen i automatsaken handler om hvorvidt det er lovlig å forby dagens privatdrevne automater samtidig som man innfører en enerett for Norsk Tipping til å drive gevinstautomater. En slik enerett vil selvsagt ikke bli innført før etter at en rettskraftig dom fra EFTA-domstolen foreligger.

Vi kan fra 1. juli få en periode uten gevinstautomater, og argumentasjonen mot å ha totalforbud har jo vært at det kan vokse fram et ulovlig automattilbud. Noen spør også at spillingen kan komme til å kanaliseres over til andre skadelige spill. Vi ser på tiltak for å hindre at Internett-spill fører til økte pengespillproblemer, og det er jo nettopp også på grunn av denne problemstillingen at vi mener at vi i framtiden bør ha et begrenset automattilbud i kontrollerte former under Norsk Tippings ansvar.

Hvis vi ikke får mulighet for å gjennomføre denne vedtatte automatereformen slik et bredt flertall i Stortinget har ønsket seg, vil selvsagt Regjeringen komme tilbake til Stortinget med vurderinger av saken og hvordan vi da skal forholde oss til dette spillområdet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

S a k n r . 2

Innstilling fra utenrikskomiteen om lov om endringer i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard (Innst. O. nr. 36 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 3 (2006-2007))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Odelstinget går da til votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v
om endring i lov 24. februar 1995 nr. 11 om
lotterier m.v. (avgift til tiltak mot
pengespillproblemer)

I

I lov 24. februar 1995 nr 11 om lotterier m.v. skal § 3 annet ledd nytt tredje punktum lyde:

Departementet kan ved forskrift bestemme at det skal betales en årlig avgift for gevinstautomater til dekning av utgifter til tiltak mot pengespillproblemer.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen fastsetter.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v
om endringer i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard

I

I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard skal det gjerast følgende endringer:

§ 34 andre ledd skal lyde:

Valget er et forholdstallsvalg. Dersom det ikke foreligger mer enn ett godkjent listeforslag, holdes valget likevel som flertallsvalg. Valget gjelder for fire år. Det kan i løpet av perioden holdes suppleringsvalg etter egne regler.

§ 39 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

§ 44 skal lyde:

Kommuneloven kapittel 12 om internt tilsyn og kontroll og revisjon får tilsvarende anvendelse for Longyearbyen lokalstyre så langt det passer.

II

Lova trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 3

Referat

1. (37) Lagtingets presidentskap melder at Lagtinget har antatt Odelstingets vedtak til
 1. lov om endringer i lov om avgift på omsetning av billedkunst m.m. (Besl. O. nr. 40 (2006-2007))
 2. lov om endringer i åndsverkloven og lov om avgift på omsetning av billedkunst (gjennomføring av EU-direktiv om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk m.m.) (Besl. O. nr. 41 (2006-2007))
 3. lov om endringer i folketrygdloven (rett til foreldrepenger ved tidlig stebarnsadsopsjon) (Besl. O. nr. 42 (2006-2007))
 4. lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (Besl. O. nr. 43 (2006-2007))
 5. lov om endringer i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven (tilrettelegging for og oppfølging av sykmeldte mv.) (Besl. O. nr. 44 (2006-2007))
 6. lov om endring i utlendingsloven (EØS-utvidelsen med Bulgaria og Romania) (Besl. O. nr. 45 (2006-2007))
 7. lov om endringer i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetraffikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetraffikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten (Besl. O. nr. 46 (2006-2007))
 8. lov om endringer i lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram (Besl. O. nr. 47 (2006-2007))
 9. lov om endringer i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Besl. O. nr. 48 (2006-2007))
– og at lovvedtakene er sendt Kongen.
2. (38) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endring i utlendingsloven (EØS-utvidelsen med Bulgaria og Romania) (Besl. O. nr. 45 (2006-2007))
 2. lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (Besl. O. nr. 43 (2006-2007))
 3. lov om endringer i folketrygdloven (rett til foreldrepenger ved tidlig stebarnsadsopsjon) (Besl. O. nr. 42 (2006-2007))
 4. lov om endring i lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann og i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (Besl. O. nr. 35 (2006-2007))
 5. lov om endring i lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann (Besl. O. nr. 36 (2006-2007))
 6. lov om endringer i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apoteketaten mv. (Besl. O. nr. 14 (2006-2007))
 7. lov om endringer i pasientrettslova og biobanklova (helsehjelp og forskning – personar utan samtykkekompetanse) (Besl. O. nr. 33 (2006-2007))
 8. lov om endringer i helsepersonelloven, sosialtjenesteloven og i enkelte andre lover (Besl. O. nr. 34 (2006-2007))
 9. lov om endringer i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Besl. O. nr. 48 (2006-2007))
 10. lov om endringer i lov om avgift på omsetning av billedkunst m.m. (Besl. O. nr. 40 (2006-2007))
 11. lov om endringer i åndsverkloven og lov om avgift på omsetning av billedkunst (gjennomføring av EU-direktiv om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk m.m.) (Besl. O. nr. 41 (2006-2007))
 12. lov om endringer i lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram (Besl. O. nr. 47 (2006-2007))
 13. lov om endringer i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetraffikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetraffikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten (Besl. O. nr. 46 (2006-2007))
– er sanksjonert under 22. desember 2006
Enst.: Nr. 1 og 2 vedlegges protokollen.
3. (39) Lov om endringer i straffeprosessloven (utvidelse av DNA-registeret) (Ot.prp. nr. 19 (2006-2007))
4. (41) Lov om endringer i domstolloven mv. (valg og uttaking av lekdommere) (Ot.prp. nr. 22 (2006-2007))
Enst.: Nr. 3 og 4 sendes justiskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.15.